

ZEVEN OPLOSSINGEN VOOR MEER (INSTROOM VAN) TECHNISCHE VAKMENSEN

‘VOLDOENDE VAKMENSEN ONMISBAAR BIJ MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN’

Om een sterke MKB-maakindustrie te behouden en te laten groeien, moeten er politieke keuzes worden gemaakt. De MKB-maakindustrie speelt een essentiële rol in onze welvaart, economie en bestaanszekerheid. Het ondersteunt ook grote maatschappelijke uitdagingen zoals de energietransitie, vergrijzing en verduurzaming.

MKB-maakbedrijven hebben de komende jaren te maken met een groeiend tekort aan technische vakmensen. Dit compliceert de dagelijkse gang van zaken van ondernemingen, maar zorgt er onder andere ook voor dat vraagstukken als de energietransitie en verduur-

zaming moeizamer opgelost kunnen worden. Hierdoor loopt Nederland steeds vaker vast. Technische vakmensen zijn hard nodig. Ondanks jarenlange inspanningen van het bedrijfsleven, onderwijs en de overheid blijkt uit onderzoek dat er jaarlijks een tekort is van ruim 60.000 vakmensen voor alle technische sectoren. Het is essentieel dat de overheid en het bedrijfsleven alle zeilen bijzetten om de instroom van technische vakmensen (met name mbo'ers) te vergroten.

Metaalunie biedt zeven concrete oplossingen:

1. ‘Kansrijk opleiden’ voorop stellen bij opleidingskeuze en aanbod
2. Verlaag de drempel voor studenten om te kiezen voor techniek
3. Toegang voor minder vertegenwoordigde doelgroepen verbeteren
4. Breid Subsidie Praktijkleren uit
5. Investeer in (de kwaliteit van) het vmbo
6. Breid Sterk Techniek Onderwijs (STO) uit naar het primair onderwijs
7. Ontwikkel een nieuw Arbeidsmarkt Systeem Techniek

WAT METAALUNIE CONCREET VRAAGT VAN DE POLITIEK:

I. **INVESTEER IN KWALITEIT VAN HET MBO EN MAAK TOETREDEN TOT TECHNIEKOPLEIDINGEN AANTREKKELIJKER**

Voor meer instroom van technische vakmensen is het essentieel dat in het beroepsonderwijs (mbo en hbo) techniek in de héle leerlijn wordt doorgetrokken.

OPLOSSING 1.

'KANSRIJK OPLEIDEN' VOOROP STELLEN BIJ OPLEIDINGSKEUZE EN AANBOD

Kansen op de arbeidsmarkt moeten een grotere rol spelen bij studiekeuze. Natuurlijk is een vrije opleidingskeuze van belang, maar dit betekent geen vrijblijvendheid. Kansrijk opleiden betekent letterlijk 'opleiden voor de vraag op de arbeidsmarkt'. Uit onderzoek van Panteia blijkt dat alleen al voor de MKB-maakindustrie de ROC's op dit moment jaarlijks 3000 tot 5000 nieuwe vakmensen te weinig afleveren om aan de vraag van de bedrijven te voldoen. Via ingewikkelde bij- en omscholing en zij-instroomtrajecten moet dat vervolgens gecompenseerd worden. Met wisselend succes. Het is van belang om bij de basis (het onderwijs) te beginnen en dat is meer focussen op 'Kansrijk Opleiden'. Concreet betekent dit:

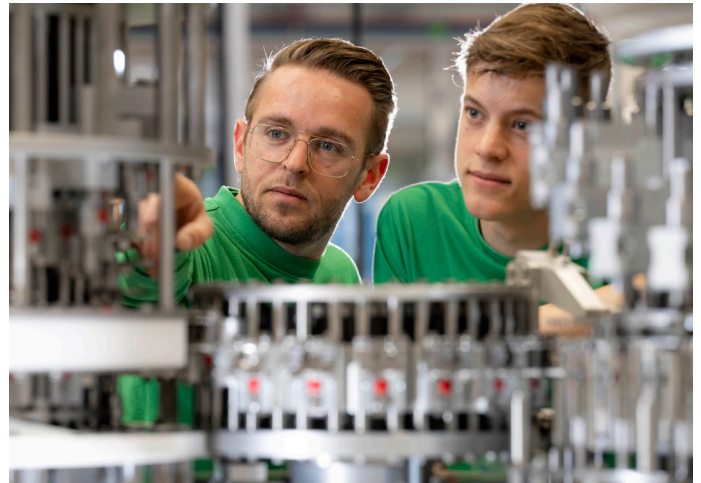
- Beperk de onbegrensde autonomie van ROC's in het bepalen van eigen opleidingsaanbod. Iedere ROC moet opleidingen aanbieden, die de concrete vraag op de regionale arbeidsmarkt dekken.
- Elke student moet elk moment met een kansrijke opleiding kunnen starten bij een ROC en niet alleen op de vaste instroommomenten.

OPLOSSING 2.

VERLAAG DE 'DREMPEL' VOOR STUDENTEN OM TE KIEZEN VOOR TECHNIEK

Het is van belang om op alle mogelijke manieren de studiekeuze voor techniek te stimuleren. Concreet kunnen we de drempel voor de keuze zo laag mogelijk maken door:

- Verlaging van de studiekosten voor technische opleidingen.
- Maak "bijspijkeren" in geval van een niet-passende vooropleiding of bij instroom uit een andere sector kosteloos en maak het onderdeel van een technische opleiding. Alle techniekopleidingen (mbo-hbo-wo) ook duaal (bbl) aanbieden, zodat werken en leren makkelijk wordt voor alle werkenden.

OPLOSSING 3.

TOEGANG VOOR MINDER VERTEGENWOORDIGDE DOELGROEPEN VERBETEREN

Er zijn nog vele doelgroepen die de technische arbeidsmarkt niet 'bereiken'. Vooral vrouwen, statushouders en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zijn ondervertegenwoordigd binnen de technische sectoren. Hoe kunnen deze doelgroepen geworven worden voor de techniek?

- Door gerichte stages, leerbanen, coaching, inzet van rolmodellen, ingekaderd in concrete resultaatafspraken met scholen, kunnen deze groepen beter bereikt en enthousiast gemaakt worden om in te stromen.
- Door het leveren van 'Maatwerktrajecten' door het UWV, scholen en bedrijven aan statushouders en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Essentieel is dat deze trajecten meerjarig zijn en voorzien in goede nazorg voor deelnemers.
- Specifiek programma in het onderwijs (PO en VO) voor 'Meiden in de Techniek' via het Groeifonds-voorstel "investeren in het talent van de toekomst".

OPLOSSING 4. BREID SUBSIDIE PRAKTIJKLEREN UIT

De Subsidie Praktijkleren (SPL) – waarbij werkgevers ondersteund worden door een (kleine) financiële bijdrage voor het opleiden (en behoud) van vakmensen – is de afgelopen jaren zeer succesvol geweest. Het budget van circa 200 miljoen euro wordt echter elk jaar minder terwijl de vraag toeneemt. Praktijk en onderwijs combineren – door bbl - is juist een belangrijke aanjager voor instroom van vakmensen. Verdubbel het budget voor de SPL structureel en stop met elke 5 jaar discussie over continuering. De regeling heeft inmiddels haar nut bewezen. Breidt de SPL concreet uit door:

1. Het huidige maximumbedrag van 2700 euro als ondergrens te nemen en bedrijven dit meerjarig toe te kennen en het beschikbare budget te laten meebewegen met het aantal aanvragen.
2. De volledige kosten van de praktijkopleider te vergoeden.
3. Bijvoorbeeld ook een diplomabonus toe te kennen aan het bedrijf.

WAT METAALUNIE CONCREET VRAAGT VAN DE POLITIEK:

II. INVESTEER STRUCTUREEL EN FLINK IN TECHNISCH ONDERWIJS IN PO EN VO

Extra investeringen zijn essentieel voor de aanpak van het tekort aan vakmensen. Zorg dat Wetenschap & Technologie (W&T) net zo belangrijk wordt als rekenen en taal in het fundamenteel onderwijs en dat er vroeg begonnen wordt met praktische vaardigheden.

OPLOSSING 5. INVESTEER IN (DE KWALITEIT VAN) HET VMBO

Sterk Techniek Onderwijs (STO) heeft een positieve impuls gegeven aan het technisch vmbo. Breidt STO uit voor (nog) meer kwaliteit in vmbo-techniek. Daarnaast moet techniek onderdeel worden van alle vmbo-richtingen, omdat techniek in alle beroepen een toenemende rol speelt, bijvoorbeeld in de zorg.

OPLOSSING 6. BREID STERK TECHNIEK ONDERWIJS UIT NAAR HET PRIMAIR ONDERWIJS (PO)

Het programma Sterk Techniek Onderwijs in het Voortgezet Onderwijs (VO) is succesvol. Breid STO uit door ook 100 miljoen euro per jaar te investeren in techniekonderwijs in het Primair Onderwijs (PO). Ontwikkel met het budget voor het PO onderwijsprogramma's met zowel theorie als praktijk en zorg daarmee dat de keuze voor (technisch) vervolgonderwijs in het VO een gelijkwaardig alternatief is voor algemeen vormend onderwijs. Belangrijke randvoorwaarde: zorg dat (vak)leerkrachten met de programma's aan de slag kunnen.

KIES! VOOR GEMAAKT IN
NEDERLAND

KIES! VOOR GEMAAKT IN NEDERLAND

III. INVESTEER IN EEN 'GEZAMENLIJKE' ARBEIDSMARKT VOOR TECHNIEK

De afgelopen jaren is hierin in Nederland in vergelijking met omringende landen als Duitsland en België relatief beperkt geïnvesteerd. Onze positie op het internationale speelveld staat hiermee onder druk.

OPLOSSING 7. ONTWIKKEL EEN NIEUW ARBEIDSMARKT SYSTEEM TECHNIEK

Onder de werktitel 'de Gouden Poort' zijn - als nadere invulling van het Aanvalsplan Arbeidsmarkttekorten Bouw, Techniek en Energie - de gezamenlijke technische sectoren op dit moment al bezig met het ontwikkelen van een nieuwe arbeidsmarktsysteem voor werken en opleiden in de techniek. Doel: ervoor te zorgen dat technische vakmensen voor technische banen geworven worden en behouden blijven. Belangrijke randvoorwaarden voor dit nieuwe Arbeidsmarkt Systeem Techniek zijn:

- Dat er in alle arbeidsmarktregio's publiek-private samenwerking wordt opgetuigd met als doel één loket voor iedereen die in de techniek wil werken. Door een betere samenwerking tussen bedrijfsleven, verschillende sectoren en publieke voorzieningen voor werk (zoals de werkloketten) kan voor de technische arbeidsmarkt nog veel winst behaald worden. Daarvoor is wel een goede gezamenlijke (PPS) aansturing nodig.
- Dat de technische sectoren hun gezamenlijke aanpak voor instroom en behoud institutionaliseren en daarbij een werk- en ontwikkelgarantie van 10 jaar garanderen. Dit betekent dat zij-instroom en doorstroom van sector naar sector makkelijker wordt voor werknemers. De overheid moet deze aanpak mede ondersteunen, bijvoorbeeld door een "STAP-regeling" voor techniek, die matcht met financiering vanuit werkgevers en technische O&O-fondsen.

Koninklijke Metaalunie denkt vanuit haar rol als vertegenwoordiger van een belangrijke sector voor Nederland graag mee aan oplossingen voor de uitdagingen waar Nederland mee te maken heeft of krijgt.

Voor vragen en andere informatie kunt u contact opnemen met:

Wijnand van Zanten
(manager Public Affairs
Koninklijke Metaalunie)

e zanten@metaalunie.nl

koninklijke
metaalunie
De branchevereniging
voor de MKB-maakindustrie

Einsteinbaan 1
3439 NJ Nieuwegein

info@metaalunie.nl
www.metaalunie.nl
Tel. 030 - 605 33 44